

Nota verbonden partijen

Zevenaar 2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en leeswijzer.....	3
1.1.	Definitie verbonden partij	4
2.	Afwegingen bij het deelnemen aan een verbonden partij	4
2.1.	Keuze voor het wel/niet aangaan van een verbonden partij.....	5
2.2.1	Keuze voor het passende juridische vorm.....	6
2.2.2	Financiële afweging bij aangaan van samenwerkingsverbanden.....	7
2.3.	Vertegenwoordiging en rolverdeling.....	8
2.4.	Besluitvorming.....	10
3.	Sturing en control op verbonden partijen	10
3.1.	Inleiding	10
3.2.	Informatievoorziening van het college aan de raad	11
3.3.	Informatievoorziening door de verbonden partij	12
3.4.	Toezicht arrangementen.....	13
3.5.	Ambtelijke organisatie.....	15
4.	Heroverweging en beëindiging deelname	15
	Bijlage Verbonden partijen.....	17
	Bijlage inrichting ambtelijke organisatie.....	33

1. Inleiding en leeswijzer

Algemeen

Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren, of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Huidige situatie in Zevenaar

In Zevenaar wordt voor een budget van ruim € 15 miljoen (prijspeil begroting 2019) aan gemeentelijke taken door verbonden partijen uitgevoerd. De bijdrage aan de verbonden partijen vormt daarmee zo'n 12,5% van de uitgaven van de gemeentelijke begroting.

In het collegeprogramma 2018-2022 hebben wij aangekondigd een kadernota verbonden partijen op te stellen die ingaat op de vormen van publiek- en privaatrechtelijke samenwerking en de wijze waarop we hiermee omgaan.

Deze Kadernota verbonden partijen heeft tot doel een duidelijk kader te geven voor het beleid waaraan zowel huidige als nieuwe verbonden partijen getoetst kunnen en moeten worden. Dit wordt gedaan door middel van geformuleerde uitgangspunten en beleidsregels. Eens in de vier jaren zal dit meerjarig kader worden geëvalueerd.

De gemeente Zevenaar kent nog geen kadernota verbonden partijen, ook de beide rechtsvoorgangers beschikten niet over een dergelijke nota. In de voormalige gemeente Zevenaar zijn wel op basis van een door de raad in 2014 aangenomen motie afspraken gemaakt om de grip op de gemeenschappelijke regelingen te verstevigen.

In het collegeprogramma is ter uitvoering van het coalitieakkoord vastgelegd, dat de nieuwe gemeente Zevenaar als samenwerkingspartner zich meer wil inzetten om de gezamenlijk in het samenwerkingsverband bepaalde doelstellingen te halen. Dat kan door nadrukkelijker dan voorheen binnen dagelijks bestuur, bestuurscommissie of portefeuillehoudersoverleg van een samenwerkingsverband een trekkersrol te vervullen. Daarnaast is aangegeven dat we in een kadernota ook zullen aangeven op welke wijze de positie van de gemeenteraad ten aanzien van de verbonden partijen kan worden versterkt. Wanneer voor de gemeente taken 'op afstand' staan, is het voor het bestuur en zeker voor raadsleden vaak lastig om zicht en grip te houden op deze taken.

Ontwikkelingen

In het Regeerakkoord is afgesproken dat de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt gewijzigd om de politieke verantwoording over gemeenschappelijke regelingen te versterken. In de kamerbrief van 29 juni 2018 schetst de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de

lijnen waarlangs zij het regeerakkoord in een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen wil uitwerken. De minister ziet vooral dat door een versterking van de controle binnen een gemeenschappelijke regeling. Dat kan onder meer door meer betrokkenheid van raadsleden in het bestuur en een periodieke evaluatie van de regeling. In deze kadernota gaan we uit van het bestaande wettelijke kader, maar daar waar mogelijk houden we al wel rekening met een nieuw kader.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk van deze kadernota wordt uiteengezet wat verbonden partijen zijn, het belang van de verbonden partijen en de relevantie voor de raad. Hoofdstuk twee gaat in op de afwegingen bij het eventueel oprichten dan wel deelnemen aan een nieuwe verbonden partij. In hoofdstuk drie wordt ingegaan op de sturing en control op de verbonden partijen. Hoofdstuk vier richt zich op heroverweging en eventuele beëindiging van deelname aan een verbonden partij. In de bijlage wordt tenslotte de informatie weergegeven van de huidige verbonden partijen.

1.1. Definitie verbonden partij

Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een **financieel en bestuurlijk** belang heeft. Van een **financieel** belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een **bestuurlijk** belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij zitting heeft, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.

Met bovenstaande definitie wordt aangesloten bij de definitie zoals deze in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgenomen.

Samengevat is een verbonden partij dus een publieke of private partij waarin de gemeente

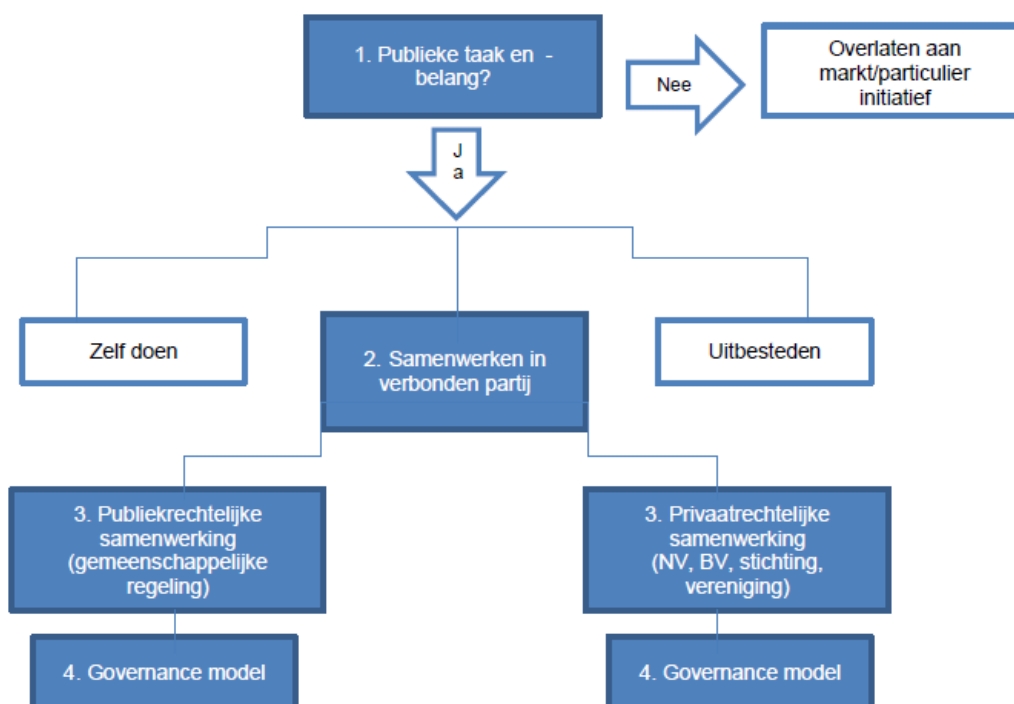
- **financieel deelneemt**
- **bestuurlijk verantwoordelijkheid draagt**
- **aanspreekbaar is op beleid en op risico's van die partij.**

Deze nota richt zich uitsluitend op de samenwerkingsrelaties, die passen binnen de definitie van het BBV voor verbonden partijen.

2. Het afwegingskader voor samenwerkingsrelaties

Een gemeente kan taken op verschillende manieren (laten) uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of samen werken met andere partijen. Voorafgaand aan de afweging in welke vorm de uitvoering plaatsvindt, wordt bepaald om welke specifieke taak het gaat en of een taak een publiek belang behartigt.

Een publieke taak is een taak die de gemeente uitvoert voor de behartiging van een publiek of algemeen belang. Het gaat om taken waarbij de gemeente handelt in de hoedanigheid van overheid (overheidsoptreden). De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van een publieke taak kan blijken uit een wettelijke grondslag, een ministeriële regeling, een besluit enzovoort. Als het publiek belang niet wettelijk is voorgeschreven, dan is de bepaling van het publiek belang de uitkomst van een publiek lokaal debat. Indien geen sprake is van een publiek belang laat de gemeente de taak over aan een marktpartij of het particulier initiatief. Wetgeving beperkt de mate van vrijheid om activiteiten uit te besteden of in samenwerking met anderen uit te voeren. Soms wordt een samenwerking bij wet verplicht gesteld zoals de veiligheidsregio's en omgevingsdiensten (VGGM, ODRA). Als de gemeente besluit om te gaan samenwerken als verbonden partij, moet een keuze voor een bepaalde rechtsvorm worden gemaakt: publiekrechtelijke – of privaatrechtelijke samenwerking. Vervolgens moet de gemeente er voor zorgen dat in de regeling van de verbonden partij en bij de gemeente zelf voldoende maatregelen en voorzieningen zijn voor een adequate governance (sturing, beheersing, toezicht, verantwoording).

Samengevat omvat het afwegingskader de volgende vier stappen:

1. Bepalen of sprake is van een publieke taak en belang.
2. Keuze voor het wel/niet aangaan van een verbonden partij (zie paragraaf 2.1).
3. Keuze voor een passende juridische vorm (zie paragraaf 2.2).
4. Bepalen van de maatregelen en voorzieningen voor een adequate governance (zie paragraaf 2.3).

2.1 Keuze voor het wel/niet aangaan van een verbonden partij

Het aangaan van een samenwerkingsverband is een middel om maatschappelijke effecten en (beleids)doelen te realiseren. Het gemeentebestuur (college en raad) wil optimale oplossingen voor publieke vraagstukken. De keuze voor het aangaan van een samenwerkingsverband moet passen binnen de gekozen besturingsfilosofie van de gemeente en is vooral een politieke keuze.

In de besturingsfilosofie is onder andere vastgelegd hoe een gemeente zijn beleidsdoelen wil realiseren: voert de gemeente al haar gemeentelijke taken zelf uit of besteedt ze taken uit door samen te werken met derden, taken te privatiseren of anderszins op afstand te plaatsen en welke

voorwaarden verbindt zij daaraan. De beslissing tot het aangaan van een samenwerkingsverband moet niet alleen passen binnen de gekozen besturingsfilosofie van de gemeente, maar moet ook een resultante zijn van een solide financiële afweging.

Een gemeente heeft over het algemeen zes mogelijke redenen om een verbonden partij aan te gaan:

1. Efficiencyvoordeel
Bijvoorbeeld samen met andere gemeente een gezamenlijk ambtelijk apparaat delen.
2. Kennisvoordeel
De gemeente kan gebruik maken van gespecialiseerde kennis en expertise die ze zelf niet in huis heeft.
3. Katalysatorfunctie
De gemeente brengt samen met anderen activiteiten op gang die zonder de initiërende rol van de gemeente niet of moeilijker van de grond zouden komen.
4. Risicospreiding
Het delen van (financiële) risico's met andere partijen.
5. Vermindering van de kwetsbaarheid
Door samenwerking met derden (als gevolg van bijvoorbeeld schaalgrootte) kan de gemeente kwetsbaarheid verminderen.
6. Krachtenbundeling
Door gezamenlijk als een sterkere actor richting landelijke politiek of private aanbieder van voorzieningen te kunnen optreden.

Naast voordelen bestaan ook risico's die in de afweging moeten worden meegenomen:

- Bestuurlijke risico's
De gemeente blijft verantwoordelijk voor de uitvoering, maar heeft minder invloed op de wijze waarop de activiteit wordt uitgevoerd. Door de afstand zijn de informatievoorziening en beïnvloedingsmogelijkheden minder.
- Financiële risico's
Financiële tekorten bij verbonden partijen vormen financiële risico's die ten laste van de gemeente komen.
- Professionele risico's
Het voldoende in huis houden van eigen expertise om de gewenste prestatie te formuleren en de geleverde prestatie te kunnen beoordelen.
- Rolvermengingsrisico
De gemeente als eigenaar/bestuurder heeft soms andere belangen dan de gemeente als opdrachtgever/klant. Deze dubbelrollen kunnen door elkaar lopen.

2.2 Keuze voor een passende juridische vorm

Als de gemeente heeft gekozen voor een taakuitvoering via een verbonden partij moet vervolgens de juridische vorm van de verbonden partij worden bepaald. Elke juridische vorm kent eigen wettelijke voorschriften en kenmerken. Deze bepalen voor een groot deel de mogelijkheden die de gemeente heeft om de verbonden partij aan te sturen en te controleren.

2.2.1 Publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking

Wanneer een gemeente ervoor kiest taken in een samenwerkingsverband met andere overheidsorganen en/of privaatrechtelijke partijen uit te voeren, gaat het altijd om taken met publiek belang.

Er is sprake van een publieke taak wanneer de overheid vindt dat de uitvoering ervan niet (geheel) aan de markt kan worden overgelaten, omdat het algemeen maatschappelijk belang dan niet goed wordt gediend. Een voorbeeld is de inzameling van huishoudelijk afval. Veel gemeenten hebben de feitelijke inzameling opgedragen aan particuliere ondernemingen, maar vanuit het maatschappelijk belang (in dit geval vanuit overwegingen van de volksgezondheid en van milieutechnische aard) heeft de overheid ervoor gekozen een beslissende en toezichthoudende rol te behouden. Ook de financiering van de betreffende taak speelt in de overweging een rol. De gemeente kan de kosten van een publiekrechtelijke taak geheel of gedeeltelijk door middel van belastingheffing of heffingen bij de burgers leggen, die anders wellicht niet bereid zouden zijn te betalen voor een publiekrechtelijke taak (zoals de verwijdering van voor hen waardeloze afvalstoffen). Het gaat hierbij namelijk om belangen die het gemeentebestuur wil en ook – gezien zijn decentrale bevoegdheden – kan behartigen. De daarmee verbonden activiteiten of taken zijn om politieke redenen ingegeven.

Bovenstaande betekent dat de gemeente geen rol (meer) heeft in een samenwerkingsverband, wanneer de activiteiten niet meer appelleren aan een publiek belang of geen publiek belang meer dienen. De zeggenschap in een vennootschap of stichting is dan niet meer aan de orde. Periodieke heroverweging van de samenwerking is dan ook noodzakelijk.

Op hoofdlijnen bestaan twee vormen van samenwerking: de publiekrechtelijke en de privaatrechtelijke samenwerkingsvorm.

Publiekrechtelijke samenwerking:

Wanneer de gemeente kiest voor uitvoering van een publieke taak in een samenwerkingsverband met andere overheidsorganen (andere gemeenten, provincies), dan is die uitvoering het best geborgd in een gemeenschappelijke regeling, waarbij de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr) het wettelijk kader vormt. De Wgr is hiervoor het geschikte kader, omdat het vorm geeft aan de bestuursvorm: verlengd lokaal bestuur. Hierdoor zijn de democratische controle (en dus de beslissende en toezichthoudende rol) en legitimiteit het beste geborgd.

Privaatrechtelijke samenwerking:

De Gemeentewet biedt ook mogelijkheden om bij de uitvoering van publieke taken samenwerking te zoeken met private partijen. De privaatrechtelijke samenwerkingsvorm is dan de aangewezen manier om de samenwerking te regelen (stichtingen, verenigingen, NV/BV). Het verdient echter de voorkeur activiteiten, die appelleren aan een publiek belang, door een publiekrechtelijk rechtspersoon te behartigen. De Gemeentewet regelt ook dat aangaan van een privaatrechtelijke samenwerkingsvorm *in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang*. De belangrijkste reden voor terughoudendheid bij het privaatrechtelijk samenwerken is de vermenging van publieke en particuliere belangen. Deze belangen zijn in de praktijk meestal niet gelijklopend. Ook de mogelijkheden van borging van publieke belangen en de democratische controle zijn bij een privaatrechtelijke samenwerking beperkt. Om in deze lacune te kunnen voorzien zijn aanvullende toezichthoudende maatregelen noodzakelijk bij privaatrechtelijke constructies. Wanneer er een privaatrechtelijke samenwerkingsverband wordt opgericht, wordt bij deze keuze met redenen aangegeven, waarom in dit geval de privaatrechtelijke samenwerkingsvorm boven een publiekrechtelijke samenwerking gaat.

2.2.2 Financiële afweging bij aangaan van samenwerkingsverbanden

De beslissing voor het al dan niet participeren in een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke samenwerkingsrelatie moet ook een resultante zijn van een solide financiële afweging. Hiertoe is per soort samenwerkingsverband een aantal richtlijnen opgenomen. Er is onderscheid gemaakt

tussen gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen in kapitaalvennootschappen (NV of BV) en verenigingen/stichtingen.

Publiekrechtelijke samenwerking: gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen kennen geen solvabiliteitseisen. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten de risico's verdelen volgens een vooraf vastgestelde verdeelsleutel.

De volgende vragen dienen wel beantwoord te worden voordat een positief oordeel kan worden gegeven over de financiële positie van een gemeenschappelijke regeling:

- Is beleid geformuleerd ten aanzien van de aanwending van een positief rekeningsaldo (vloeit dit terug naar de deelnemers of mag een voorstel tot aanwending worden gedaan)?
- Is beleid geformuleerd met betrekking tot het instellen van reserves (algemene reserve of bestemmingsreserve, maximale hoogte van de reserves, rentetoerekening etc.)?
- Is/wordt er een Treasuryhandvest/-statuut opgesteld, waarin o.a. regels zijn opgenomen ten aanzien van liquiditeit en financierings- en uitzettingenbeleid?
- Wat zijn de (financiële en procesmatige) gevolgen bij opheffing en uittreding?

Privaatrechtelijke samenwerking: kapitaalvennootschappen (NV/BV) en verenigingen/stichtingen

Deelname door de gemeente Zevenaar in een privaatrechtelijk samenwerkingsverband vereist een financiële toets per specifiek geval.

Wanneer besloten wordt tot toetreding tot een kapitaalvennootschap zal een uitgebreidere financiële beoordeling moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van de motivatie en het doel tot deelname is een financiële toets noodzakelijk op solvabiliteit, rentabiliteit, liquiditeit etc. Hier kan geen universele norm voor worden vastgelegd, omdat dit per geval moet worden bekeken. Ditzelfde geldt wanneer deelname in een vereniging of stichting aan de orde is.

2.3. Vertegenwoordiging en rolverdeling

Bij gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en Publiek Private Samenwerking (PPS) kan de gemeente verschillende relaties en rollen met de verbonden partijen hebben. Deze betreffen:

- *Productie*. De gemeente heeft belangen bij het leveren van de producten en diensten van de verbonden partijen, die zijn gerelateerd aan het gemeentelijke beleid.
- *Eigenaarschap*. De gemeente kan (deels) eigenaar van de verbonden partijen zijn. Als deelnemer of aandeelhouder moet de gemeente de belangen van het bedrijf nastreven en de continuïteit waarborgen.
- *Toezicht*. De gemeente vervult een rol als toezichthouder. Er kan voor worden gekozen om een vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht (stichtingen of vereniging) of een commissaris (B.V. of N.V.) te benoemen. Een toezichthouder behartigt het belang van het bedrijf en geen andere rol. Dit kan in conflict komen met de beleidsinhoudelijke- en eigenaarsrelatie.

Voor de vertegenwoordiging van de gemeente in een verbonden partij is het van belang de verschillende relaties gescheiden te houden. De vraag is wel of dat in alle gevallen in Zevenaar optimaal is te realiseren. Elke vorm van samenwerking bij de uitvoering van gemeentelijke taken leidt tot tegenstrijdige belangen, omdat de opdrachtgever (de deelnemende gemeente) andere belangen kan hebben dan de opdrachtnemer (het samenwerkingsverband, waarin de gemeente deelneemt). De opdrachtgever wil graag dienstverlening van goede kwaliteit tegen een zo laag mogelijke prijs, terwijl de opdrachtnemer belang heeft bij continuïteit en dus gebaat is bij een kostendekkende prijsstelling (korte termijn versus lange termijn denken).

Deze vermenging van rollen is niet voorbehouden aan één soort samenwerking; zowel bij publiekrechtelijke als bij privaatrechtelijke vindt een vorm van rollenvermenging plaats.

De wettelijke bevoegdheid tot het nemen van een besluit tot deelname in een verbonden partij is voor private rechtspersonen geregeld in de Gemeentewet en voor gemeenschappelijke regelingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het door verbonden partijen uit te voeren beleid maakt onderdeel uit van het door de raad vastgestelde beleid. Op dit punt heeft de raad vanzelfsprekend de kaderstellende en controlerende bevoegdheid. Vanuit die optiek is het beleid dat raadsleden de gemeente niet vertegenwoordigen in het Algemeen of Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling of daarmee vergelijkbare organen bij private partijen. Het college is er om te besturen, de gemeenteraad stelt de kaders en controleert het college.

Ten aanzien van de bestuurlijke vertegenwoordiging in de verbonden partij Euregio Rijn en Waal maken wij een uitzondering. In het verleden hebben de raden van voormalig Rijnwaarden en voormalig Zevenaar op basis van de bestuursstructuur van dit orgaan ervoor gekozen, ook raadsleden van de gemeente zitting te laten nemen in het Algemeen Bestuur (Euregioraad) van deze partij. Deze lijn is na de gemeentelijke herindeling voor deze grensoverschrijdende samenwerking voortgezet en is ook in overeenstemming met de functie van de Euregioraad als euregionaal parlement.

Ook de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) kent een algemeen bestuur bestaande uit raadsleden van de deelnemende gemeenten Montferland en Zevenaar. De wijziging van de gemeenschappelijke regeling, die nodig is als gevolg van de gemeentelijke herindeling, is het moment, om, zo gewenst, deze historisch gegroeide situatie aan te passen aan het huidige dualistische bestuursstelsel.

Bij de bestuurlijke vertegenwoordiging in Gemeenschappelijke Regelingen zal primair de wethouder die de betreffende Gemeenschappelijke Regeling in portefeuille heeft als vertegenwoordiger in het Algemeen en Dagelijks Bestuur optreden. Indien meerdere zetels in het Algemeen Bestuur te vergeven zijn, heeft het de voorkeur de wethouder financiën één van die zetels te laten bekleden.

Bij een privaatrechtelijke deelname treedt de gemeente op als aandeelhouder. Er is een aantal risico's verbonden aan de vertegenwoordiging van de gemeente in een privaatrechtelijke organisatie. Deze risico's zijn:

- *Belangenverstrengeling.* Belangenverstrengeling of de schijn van belangenverstrengeling kan voorkomen als rollen door elkaar lopen. De gemeente kan in verschillende rollen bij een privaatrechtelijke partij betrokken zijn, zoals wet- en regelgever, aandeelhouder, subsidiënt en afnemer.
- *Positie van de gemeentelijk vertegenwoordiger niet helder.* Een collegelid heeft als gemeentelijk vertegenwoordiger een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het dienen van de belangen van een privaatrechtelijke partij. Een collegelid is immers verantwoording schuldig aan de gemeenteraad voor het gevoerde bestuur.

Deze risico's zijn met name aanwezig als de gemeentelijke vertegenwoordiger zitting heeft in de Raad van Commissarissen (RvC). De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap. De RvC staat het bestuur met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak moeten de commissarissen zich richten op het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De commissaris zal dus handelen in het belang van de vennootschap en niet vanuit het belang van de gemeente. Om te voorkomen dat een gemeentefunctionaris, in welke hoedanigheid dan ook, als commissaris niet het publiek belang kan dienen, is het raadzaam een gemeentefunctionaris niet in aanmerking te laten komen om deel te nemen in de RvC van een privaatrechtelijke deelname. Indien de gemeente de mogelijkheid heeft om een commissaris te benoemen, heeft het de voorkeur een extern persoon te benoemen. Deze persoon kan uitsluitend en onafhankelijk de belangen van de onderneming behartigen – zoals van een commissaris mag worden verwacht. Deze lijn is ook gekozen bij de vorming van de BV Ataro, waarin het beheer, gebruik en onderhoud van maatschappelijk vastgoed, de gemeentelijke sportaccommodaties daaronder begrepen, is ondergebracht.

De behartiging van het gemeentelijke belang in een privaatrechtelijke deelneming is belegd bij het college van B&W. Het gemeentelijke belang valt uiteen in een zeggenschaps-, een beleidsinhoudelijk belang en een financieel belang. De portefeuillehouder/vakwethouder is verantwoordelijk voor het beleidsinhoudelijke belang. De wethouder financiën is verantwoordelijk voor het financieel belang. De vennootschappen Alliander, Vitens en BNG worden vooral vanuit het gemeentelijk financieel belang behartigd en daarom wordt het college in de aandeelhoudersvergaderingen van die deelnemingen vertegenwoordigd door de wethouder Financiën. De belangen van de gemeente in Ataro en Leisurelands zijn vooral beleidsinhoudelijk van aard en daarom worden we in de aandeelhoudersvergaderingen van deze deelnemingen vertegenwoordigd door respectievelijk de portefeuillehouder/vakwethouder van sport en van recreatie en toerisme

2.4. Besluitvorming

Het afwegingskader, zoals dat eerder in dit hoofdstuk is toegelicht, wordt als leidraad gehanteerd bij de overwegingen om deel te nemen in een verbonden partij. In volgorde van de stappen in het besliskader worden de afwegingen toegelicht.

Het besluit tot deelname in een private rechtspersoon wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en de raad wensen en bedenkingen ter kennis van het college heeft kunnen brengen. Nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen, werkt het college de plannen verder uit.

Gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend taken en bevoegdheden van de colleges worden overgedragen, gaan de colleges aan. Voor deze regelingen geldt dat het college pas kan overgaan tot het treffen van een dergelijke gemeenschappelijke regeling als het daarvoor toestemming heeft gekregen van de raad. De raad kan deze toestemming alleen onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1, 2e lid Wet gemeenschappelijke regelingen). Gemeenschappelijke regelingen waaraan naast collegebevoegdheden ook bevoegdheden van de raad worden overgedragen, treffen de colleges en de raden samen. Bij de totstandkoming van een dergelijke regeling is de raad als deelnemende partij rechtstreeks betrokken. In die gevallen nemen de raad en het college samen het besluit de gemeenschappelijke regeling aan te gaan.

3. Sturing en toezicht op verbonden partijen

3.1. Inleiding

De raad kan zijn kaderstellende en controlerende taak over verbonden partijen alleen goed uitoefenen als hij over voldoende (niet te weinig, maar ook niet te veel) informatie beschikt over het functioneren van de verbonden partijen. De informatie die de raad nodig heeft, is afhankelijk van de financiële en bestuurlijke risico's die een verbonden partij voor de gemeente met zich mee brengt. Zijn de risico's groot, dan zal de informatiebehoefte bij de raad groot zijn. Zijn de risico's beperkt, dan zal ook de informatiebehoefte minder zijn. Het is dus verstandig om afspraken over de informatieverstrekking door het college aan de raad over verbonden partijen af te stemmen op de ingeschatte risico's.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke wijze de gemeente een risicoanalyse van verbonden partijen kan uitvoeren en welke afspraken het college en de raad kunnen maken over de informatievoorziening aan de raad op basis van een dergelijke risicoanalyse. De risicoanalyse is niet alleen geschikt om te bepalen welke informatie de raad nodig heeft, ze kan ook worden gebruikt door het college om te bepalen op welke wijze en met welke intensiteit de ambtelijke organisatie zich moet bezighouden met verbonden partijen (een toezichtarrangement).

3.2. Informatievoorziening van het college aan de raad

Het college voorziet de raad van verantwoordingsinformatie op basis waarvan de raad controleert of de toepassing van het instrument verbonden partij goed verloopt en geschiedt conform de gestelde kaders. Deze informatie kan reden zijn voor voortzetting, bijstelling of beëindiging van bestaande deelnemingen. Het gemeentebestuur moet daarbij voortdurend beseffen waarom zij deelneemt aan een verbonden partij en wat zij daarmee wil bereiken.

Het college buigt zich in haar rol van toezichthouder periodiek over de vraag of er bijzondere (politieke) risico's zijn verbonden aan het functioneren van de verbonden partij. Zowel in de programmabegroting, perspectief- of kadernota als jaarverslag wordt aan dit aspect expliciet aandacht besteed.

Programmabegroting en -rekening

Het is van belang dat informatie over verbonden partijen in de begroting en verantwoording aansluit bij de gemeentelijke positie, activiteiten en risico's. Raadsleden dienen zich bij de besluitvorming over de begroting een goed oordeel te kunnen vormen over de bijdrage van de verbonden partijen aan de te realiseren beleidsdoelstellingen en de financiële risico's van de verbonden partijen.

Begrotingsprogramma's

Belangrijke beleidsmatige informatie over de samenwerking met en de bijdrage die verbonden partijen leveren en geleverd hebben aan de beoogde maatschappelijke effecten dienen opgenomen te worden in de betreffende bestuursprogramma's. Hierdoor kan de raad de kaderstellende rol en controle op de verbonden partijen vervullen.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risico's voor de gemeente vanuit verbonden partijen, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, maar die van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, worden opgenomen in de specifieke paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de programmabegroting en -rekening. Uitgangspunt bij de begroting en jaarrekening is dat de weerstandscapaciteit aanwezig is bij de deelnemende gemeenten en het jaarrekeningresultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. De verbonden partij kan hiervan afwijken. Dit dient zij dan expliciet via een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening voor te leggen. De gemeente kan hierop dan door middel van een zienswijze reageren. Op grond hiervan vindt geen reservevorming plaats bij de gemeenschappelijke regelingen. Een aantal gemeenschappelijke regelingen beschikt wel over reserves, maar dat zijn veelal bestemmingsreserves, die in het verleden zijn gevormd uit een rekeningresultaat. De VGGM heeft een kleine algemene reserve, die echter te beperkt van omvang lijkt voor de afdekking van alle financiële risico's.

Paragraaf verbonden partijen

Daarnaast is er voor de algemene kaderstelling voor verbonden partijen de paragraaf 'Verbonden partijen' in de programmabegroting. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat deze paragraaf:

- a) De algemene visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b) Als onderdeel van de begroting een lijst met verbonden partijen onderverdeeld naar:
 - 1) vennootschappen en coöperaties
 - 2) stichtingen en verenigingen
 - 3) gemeenschappelijke regelingen en
 - 4) overige verbonden partijen.

In de lijst met verbonden partijen wordt ten minste opgenomen:

- de wijze waarop de gemeente deelneemt in de verbonden partij en het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;
- het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het

- begrotingsjaar;
- de eventuele risico's van de deelneming voor de financiële positie van de gemeente.

3.3. Informatievoorziening door de verbonden partij

Om de samenwerking tussen de gemeente en de verbonden partij optimaal te laten verlopen en het beoogde beleidsresultaat te bereiken, is het van belang dat de sturing vanuit de gemeente en de verantwoording door de verbonden partijen adequaat is. Verbonden partijen staan op afstand van de gemeente. Goede informatievoorziening en effectieve beïnvloedingsmogelijkheden zijn daardoor minder vanzelfsprekend dan bij beleidsuitvoering in eigen beheer. Daarnaast kunnen verbonden partijen een eigen visie hebben op de wijze waarop zij hun doelstellingen realiseren en andere prioriteiten stellen dan de gemeente wenst.

Bij de aansturing van een verbonden partij is het van belang dat:

- afspraken over de omvang, kwaliteit en prijs van de geleverde diensten worden vastgelegd bijvoorbeeld in (dienstverlenings)overeenkomsten, statuten of indien van toepassing in een gemeenschappelijke regeling);
- afspraken worden gemaakt over de frequentie en inhoud van de verantwoordingsinformatie (met aandacht voor de meetbaarheid ervan);
- de gemeente zich realiseert dat andere partijen die betrokken zijn bij de verbonden partij andere belangen kunnen hebben naast het gezamenlijk belang.

Het (dagelijks) bestuur van de verbonden partij moet uiterlijk op 15 april van het lopende jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar aanbieden aan de raden van de deelnemende gemeenten, zodat de raden deze informatie beschikbaar hebben ten behoeve van het voorjaarsdebat bij de kader- of perspectiefnota. De algemene financiële en beleidsmatige kaders bevatten in ieder geval een indicatie van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens voor het volgende begrotingsjaar en de prijscompensatie.

Daarnaast wordt 15 april van het lopende jaar ook de uiterste datum waarop de voorlopige jaarrekening, inclusief het accountantsrapport, dient te worden aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Zo wordt de betrokkenheid van de raden bij de verbonden partij vergroot door te bewerkstelligen dat de begrotingscycli van beiden op elkaar aansluiten.

De termijn voor het geven van zienswijzen op de ontwerpbegroting is in 2015 verlengd naar acht weken. Hierdoor zouden afzonderlijke raden beter in staat worden gesteld om hun zienswijze voor te bereiden. Zo ontstaat voor gemeenten ook de mogelijkheid om afstemming met en steun van andere gemeenten te zoeken en zo meer invloed uit te oefenen. In de gemeentelijke praktijk blijkt een dergelijke termijn voor ambtelijke voorbereiding, bespreking en formulering van een raadsvoorstel in het college en behandeling in raadscommissie en gemeenteraad toch vaak nog aan de krappe kant. Dat vraagt om een strakke planning en goede afspraken over de gewenste informatievoorziening. In de jaarplanning van de commissie- en raadsvergaderingen kan daarmee rekening worden gehouden. De gezamenlijke griffiers uit de regio zijn met regionale verbonden partijen in gesprek om tot een betere onderlinge afstemming te komen.

De Wet gemeenschappelijke regelingen is niet van toepassing op privaatrechtelijke rechtspersonen. Niettemin is voor de uitvoering van taken van deze partijen het noodzakelijk dat ook privaatrechtelijke rechtspersonen voldoende inzicht geven in de beleidsresultaten en de financiële risico's. Voor zover private verbonden partijen de informatie niet behoeven te verstrekken op grond van hen geldende regels, zullen daarmee afzonderlijke afspraken over de informatievoorziening moeten worden gemaakt. In het specifieke geval van N.V.'s/B.V.'s is op grond van het vennootschapsrecht een toezichtrol weggelegd voor de algemene vergadering van aandeelhouders. De rol van aandeelhouder wordt altijd vervuld door een lid van het college van burgemeester en wethouders (zie hiervoor onder 2.3).

3.4 Toezichtarrangementen

Op basis van de financiële en bestuurlijke risicobepaling plaatsen we de verbonden partij in één van de toezichtarrangementen. Dit gebeurt op basis van het hieronder weergegeven model. Verbonden partijen die op beide vlakken laag scoren én partijen die op één vlak gemiddeld scoren delen we in het laag toezichtarrangement. Verbonden partijen die op beide vlakken gemiddeld scoren én partijen die slechts op één vlak hoog scoren, komen in het gemiddelde toezichtarrangement. Verbonden partijen die op beide vlakken hoog scoren belanden in het hoge toezichtarrangement. Wanneer uit de interne controle blijkt dat aanpassing van toezicht gewenst is, stelt het college het toezicht bij en wordt de raad hierover geïnformeerd.

		Bestuurlijk risico		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Financieel risico	Laag	1 laag	1 laag / gemiddeld	2 gemiddeld
	Gemiddeld	1 laag / gemiddeld	2 gemiddeld	2 gemiddeld / hoog
	Hoog	2 gemiddeld	2 gemiddeld / hoog	3 hoog

Laag toezichtarrangement

Verbonden partijen waarbij de gemeente lage bestuurlijke en financiële risico's loopt worden ingedeeld in het lage toezichtarrangement. De gemeenteraad wordt over verbonden partijen in dit arrangement geïnformeerd bij de gemeentelijke Begroting en Jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen. De paragraaf Verbonden partijen gaat in op de volgende hoofdvragen:

- Is er sprake van een (voorgenomen) verandering in de huidige relatie?
- Is er sprake van een (voorgenomen) verandering in de doelstelling van de verbonden partij?
- Is er sprake van een (voorgenomen) verandering in het voortbestaan en/of de eigenständigkeit als gevolg van fusie of integratie?
- Is er sprake van een afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties?
- Zijn er nieuwe risico's of ontwikkelingen in relatie tot het weerstandsvermogen?
- Is er sprake van nieuw of gewijzigd beleid bij de gemeente?
- Zijn de beoogde beleidsdoelstellingen gerealiseerd?

Artikel 15 (BBV) schrijft daarnaast een aantal onderdelen voor dat in de lijst van verbonden partijen moet worden verstrekt. De lijst verbonden partijen bij de gemeentelijke Jaarrekening en Begroting bevat per verbonden partij o.a. de volgende gegevens:

- De naam en de vestigingsplaats
- Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt
- De veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente onderscheidenlijk provincie in de verbonden partij heeft
- Het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar
- Het resultaat van de verbonden partij

Indien, gelet op het tijdschema van het gemeentelijk proces van het opstellen van de jaarstukken, (nog) geen definitieve jaarrekening van een organisatie beschikbaar is, dan wordt bij het opstellen van de paragraaf verbonden partijen en het overzicht van verbonden partijen uitgegaan van de meest recente prognoses voor de relevante gegevens.

Daarnaast wordt de begroting van verbonden partijen uitsluitend als daartoe een aanleiding bestaat voor een zienswijze aan de gemeenteraad voorgelegd. In het andere geval wordt de begroting ter kennisname aan de raad gezonden (en via de lijst van ingekomen stukken geagendeerd). Vanzelfsprekend wordt de gemeenteraad conform de actieve informatieplicht van het college, via Raadsinformatiebrieven geïnformeerd als zich tussentijds belangrijke ontwikkelingen voordoen.

Gemiddeld toezichtarrangement

Verbonden partijen waarbij de gemeente een gemiddeld bestuurlijk of financieel risico loopt worden ingedeeld in het gemiddelde toezichtarrangement. In dit arrangement wordt in afwijking van en in aanvulling op het laag toezichtarrangement altijd de begroting van de verbonden partij met een collegevoorstel voor een zienswijze aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarnaast zal de frequentie van ambtelijk en bestuurlijk overleg met deze verbonden partijen hoger zijn dan bij de partijen in het lage toezichtarrangement, bijvoorbeeld door de inrichting van overleg met ambtelijke contactpersonen, voor informatie-uitwisseling aan de voorkant van het proces. Tot slot worden deze verbonden partijen ook periodiek geagendeerd en besproken in het college. Zo worden de bestuursvergaderingen van deze verbonden partijen in het college voorbereid.

Hoog toezichtarrangement

Verbonden partijen waarbij de gemeente een hoog bestuurlijk en financieel risico loopt worden ingedeeld in het hoge toezichtarrangement. Aanvullend op het gemiddelde toezichtarrangement wordt de gemeenteraad ook bij de gemeentelijke kadernota, onder meer naar aanleiding van door de verbonden partij verstrekte financiële en algemene beleidskader, en bij voortgangsrapportages geïnformeerd over deze verbonden partijen.

De frequentie van het ambtelijk en bestuurlijk overleg met deze verbonden partijen wordt verder opgevoerd.

Verbonden partij	Financieel risico	Bestuurlijk risico	Sturing via toezichtarrangement
Gemeenschappelijke Regelingen Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	gemiddeld	hoog	gemiddeld
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	gemiddeld	gemiddeld	gemiddeld
Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen	laag	hoog	gemiddeld
Modulaire gemeenschappelijke regeling MGR Sociaal Domein	hoog	gemiddeld	gemiddeld
Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)	hoog	hoog	hoog
Samenwerking de Liemers (SDL)	gemiddeld	gemiddeld	gemiddeld

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	gemiddeld	gemiddeld	gemiddeld
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	laag	laag	laag
Gemeenschappelijke regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers	gemiddeld	laag	laag
Euregio	laag	laag	laag

Deze voorlopige indeling is gemaakt op basis van eerste eigen inschattingen van de financiële en bestuurlijke risico's. De bedoeling is met Naris risicomangement software een gedegen risicoanalyse uit te voeren en met het op basis daarvan verkregen risicoprofiel het toezichtsarrangement te bepalen. Het resultaat wordt vastgelegd en onderhouden in het informatiesysteem van Naris.

Toezicht op privaatrechtelijke verbonden partijen

De privaatrechtelijke partijen, waar Zevenaar in deelneemt, hebben allen de rechtsvorm van een vennootschap. De vertegenwoordiging in die private verbonden partijen vindt plaats in de vergadering van aandeelhouders. Wettelijk ligt die rol bij de burgemeester, of een andere vertegenwoordiger bij volmacht. Voor de wijze waarop we dat in Zevenaar hebben geregeld zie onder 2.3 laatste alinea. De aandeelhouder kan slechts een stem uitbrengen namens de gemeente. De inhoud van de stem wordt dan bepaald door het beleidskader van de gemeente of door een individueel collegebesluit aangaande de inhoud van het voorstel waarover gestemd wordt. Dat geldt ook voor de vaststelling van de jaarrekening. Verder zijn er geen formele instrumenten voor de sturing vanuit een gemeente. Er is geen begroting voorgeschreven. Dat maakt het voor deelnemende partijen lastig om in de eigen begroting actuele informatie op te nemen over de verbonden partij.

De BV Ataro is eigendom van de gemeente Zevenaar; de gemeente beschikt over alle aandelen. De sturing vindt plaats op basis van de met de BV getroffen dienstverleningsovereenkomst.

De standpunten voor vergaderingen van aandeelhouders worden door de accounthouder in overleg met de portefeuillehouder voorbereid en in het college besproken. Indien daartoe aanleiding bestaat, dan wordt de raad daarover geïnformeerd.

3.5 Ambtelijke organisatie

Om adequaat te kunnen sturen op de verbonden partijen is er binnen de organisatie expertise en capaciteit nodig. Dit om het gemeentebestuur op een juiste wijze te kunnen adviseren over de verbonden partijen. Er zal per verbonden partij één ambtelijk accounthouder voor de gemeente zijn. Deze is aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de inhoudelijke en procesmatige aansturing van de verbonden partij. De accounthouder werkt samen met een vaste financieel en juridisch consulent en bij omvangrijke verbonden partijen (denk aan MGR, SDL en VGGM) kunnen meerdere inhoudelijke adviseurs betrokken zijn. De regie over de aansturing van alle verbonden partijen vanuit de gemeentelijke organisatie en de uitvoering van deze nota wordt belegd bij een coördinator verbonden partijen. Concerncontrol toetst de voortgang in de doelstellingen van deze nota, verzorgt de evaluatie en het toezicht op het risicomangement. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de functiescheiding binnen de gemeente tussen degene die beleidsmatig samenwerkt met de verbonden partij en het college daarover adviseert en degene die het proces beoordeelt en toetst. In de kadernota 2018-2022 is een bedrag van structureel € 30.000 vrij gemaakt voor een goede sturing op verbonden partijen.

4. Heroverweging en beëindiging deelname

Er kunnen zich feiten en omstandigheden voordoen die nopen tot heroverweging van de relatie met de verbonden partij. Dat kan leiden tot beëindiging van de deelname in, opheffing of

vervreemding van de verbonden partij. De belangrijkste omstandigheden die hiertoe aanleiding kunnen geven, zijn:

- wijziging van de doelstelling van de verbonden partij;
- fusie of integratie;
- negatieve ontwikkelingen en daardoor verhoogd risico ten aanzien van het weerstandsvermogen;
- een verbonden partij is niet meer de beste optie voor het uitvoeren van de taken;
- een grote afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties.

De samenwerkingsrelatie wordt in ieder geval eens per 4 jaren geëvalueerd, zo mogelijk tegelijk met de evaluatie van deze kadernota.

Bij heroverweging van de deelneming wordt het volgende in acht genomen:

- het college stelt een afwegingskader op, op basis waarvan wordt besloten wel of niet over te gaan tot beëindiging van deelname, opheffing of verkoop. In dat kader wordt tevens aandacht besteed aan het (verkoop)proces. Daarbij dienen minstens afspraken te worden gemaakt over de informatievoorziening naar alle partijen, zoals de aandeelhouder, RvC, AB en DB, raad, college en eventueel ook de Ondernemingsraad.
- het college is bevoegd te besluiten tot een eventuele beëindiging van deelname, opheffing of vervreemding. Dit besluit wordt niet genomen voordat het college de raad in de gelegenheid heeft gesteld zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken (artikel 160, lid 2 Gemeentewet).

Bij gemeenschappelijke regelingen, waarin ook de raad deelneemt, dient bij een eventuele beëindiging van deelname, opheffing of vervreemding ook een besluit door de raad te worden genomen. Hierbij past daarbij wel de kanttekening dat de kaders wellicht beperkt kunnen worden toegepast, doordat ook andere partijen deelnemen in de verbonden partij.

lijst van verbonden partijen

gemeenschappelijke regelingen

1. Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)
2. Euregio Rijn Waal
3. Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen (GO AN)
4. GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers (GRHVOL)
5. MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
6. Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)
7. Reinigingsdienst de Liemers (RDL)
8. Samenwerking de Liemers (SDL)
9. Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg
10. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)

vennootschappen en coöperaties

11. Alliander
12. Ataro
13. BNG
14. Leisurelands
15. Vitens

naam	Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Arnhem (Eusebiusbuitensingel 53, 6828 HZ Arnhem)
website	www.vervoersorganisatie.nl
doelstelling en openbaar belang	In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.
relatie met beleidsprogramma	Programma 2 (Verkeer, vervoer en waterstaat), programma 5 (Sociaal Domein)
deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar en de provincie Gelderland.
bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de BVO DRAN wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door wethouder Koers..
financieel belang	€1.142.0000 (begroting 2019). Gemeentelijk aandeel bedraagt 12 % van de begroting.
vermogen	Er is geen vermogen.
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt € 90.816 positief.
risico's	Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de BVO DRAN. Ten behoeve van het vervoer en de regie is de 'open einde' systematiek van toepassing waarbij bij een tekort de deelnemende gemeenten bij moeten betalen en bij een overschot geld terug krijgen. Het risico hiervoor ligt dus bij de deelnemende gemeenten.
ontwikkelingen	Het wegvallen van de provinciale bijdrage en de open einde systematiek veroorzaken een forse kostenstijging. De BVO DRAN is gevraagd een plan van aanpak op te stellen om tot kostenbeheersing te komen. Er is besloten tot een nieuwe verdeling van kosten te komen. De verdeelsleutel heeft het effect dat kosten voor het routevervoer toenemen en voor het vraagafhankelijke vervoer afnemen. Een ander effect is dat door het toepassen van de nieuwe verdeelsleutel voor – en nadeelgemeenten ontstaan. Naar aanleiding daarvan is afgesproken om een solidariteitsfonds in te stellen waarbij de voordeelgemeenten de nadeelgemeenten in een afbouwend scenario compenseren over een periode van 3 jaar, te weten 2017, 2018 en 2019.

naam	Euregio Rijn Waal
rechtsvorm	De Euregio is een openbaar lichaam in de zin van artikel 3 van het Verdrag van Anholt. In overeenstemming met artikel 3 lid 3 van het verdrag is voor de EUREGIO het Duitse recht van toepassing. Besluiten over het aangaan van de samenwerking (artikel 8, lid 1) en de afvaardiging van de vertegenwoordigers van de deelnemers (artikel 4, lid 5) richten zich naar het interne recht van het betreffende land. In Nederland is dat de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
vestigingsplaats	Kleve (Emmericher Str. 24, 47533 Kleve)
website	www.euregio.org
doelstelling en openbaar belang	De Euregio Rijn Waal is gericht op het versterken van de grensoverschrijdende samenwerking. De Euregio heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten
relatie met beleidsprogramma	Programma 3 (Economie)
deelnemende partijen	De Euregio Rijn - Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam met 55 lid-organisaties. Hiertoe behoren Duitse en Nederlandse gemeenten, regionale overheden en Kamer van Koophandels uit de grensregio.
bestuurlijk belang	De Euregioraad is het belangrijkste besluitvormende orgaan van de Euregio Rijn-Waal. Alle lid organisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. Zevenaar is in de Euregioraad vertegenwoordigd door de raadsleden Riswick-Keultjes en van der Schaft en namens het college door wethouder Elfrink.
financieel belang	Gemeentelijke bijdrage wordt berekend op basis van een bijdrage per inwoner. Op begrotingsbasis bedraagt de jaarlijkse bijdrage € 10.300.
vermogen	Eigen Vermogen: €1.331.000, Vreemd Vermogen: € 2.424.000 (bron: begroting 2018 Euregio)
financieel resultaat	onbekend
risico's	Het algemene financiële beheer van de Euregio Rijn - Waal wordt bij begroting, jaarrekening en begrotingswijziging van de Euregio getoetst en beoordeeld door de commissie financiën en projecten en de Euregioraad. Op dit moment is met in aanmerking nemend het eigen vermogen geen sprake van grote actuele risico 's .
ontwikkelingen	--

naam	Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen (GO AN)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Arnhem (Eusebiusbuitensingel 53, 6828 HZ Arnhem)
website	www.regioan.nl
doelstelling en openbaar belang	een platform van overleg en afstemming, gericht op de beleidsterreinen Duurzaamheid, Economie, Wonen en Mobiliteit.
relatie met beleidsprogramma	Programma 0 (Bestuur en ondersteuning), programma 2 (Verkeer vervoer en waterstaat), programma 3 (Economie), programma 7 (Volksgezondheid en duurzaamheid), programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing)
deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar
bestuurlijk belang	In het bestuurlijk overleg van het gemeenschappelijk orgaan wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door burgemeester Schadd. In de portefeuille-overleggen (Pfo's) wordt de gemeente vertegenwoordigd door: Wonen: wethouder Winters Duurzaamheid: wethouder Koers Economie: wethouder Elfrink Mobiliteit: wethouder Koers
financieel belang	€ 66.000 inclusief bijdrage aan Economic Board (begroting 2019). Gemeentelijk aandeel bedraagt 5,4% van de begroting.
vermogen	Er is geen vermogen.
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt een negatief saldo van € 10.528.
risico's	Het GO is een overlegorgaan. Het heeft geen rechtspersoonlijkheid en kan niet op eigen naam rechtshandelingen aangaan. De risico's zijn daarom zeer beperkt.
ontwikkelingen	Vanuit de Pfo's zijn verschillende ambities geformuleerd, die om extra budget vragen, ook voor de ondersteuning door de Pfo's.

naam	GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers (GRHVOL)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Zevenaar (Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar)
website	--
doelstelling en openbaar belang	
relatie met beleidsprogramma	Programma 4 (onderwijs)
deelnemende partijen	De gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar levert een van de drie leden van het Algemeen Bestuur.
financieel belang	De bijdrage van de gemeente Zevenaar is voor het jaar 2019 € 1.005.000 Dit bedrag is bepaald op basis van het aantal leerlingen van de scholen voor voortgezet onderwijs in De Liemers. Gemeentelijk aandeel bedraagt 45% van de begroting.
vermogen	Geen vermogen
financieel resultaat	
risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.
ontwikkelingen	--

naam	MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Westervoort (Dorpsplein 1, 6931 CZ Westervoort)
website	http://www.regiocentraalgelderland.nl/
doelstelling en openbaar belang	samenwerkingsverband van 11 gemeenten op het gebied van het sociaal domein. Deze zgn. Modulaire Gemeenschappelijke Regeling kent de modules inkoop sociaal domein, Werkgeversservicepunt (WSP) en Regionaal Bureau Leerplicht.
relatie met beleidsprogramma	Programma 4 (onderwijs), programma 5 (Sociaal Domein)
deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wageningen en Zevenaar (het aantal deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule verschilt)
bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur van de MGR Sociaal Domein wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door wethouder van Dellen. Bij de bepaling van de zeggenschap wordt voornamelijk uitgegaan van een stemmenverhouding waarin inwonertallen, op basis van een vastgestelde staffel, een rol spelen. Uitgaande van in totaal 22 stemmen heeft de gemeente Zevenaar hier 2 stemmen. In de bestuurscommissies is Zevenaar als volgt vertegenwoordigd: Bestuurscommissie Inkoop: wethouder van Loon Bestuurscommissie WSP: wethouder Elfrink Bestuurscommissie Onderwijszaken: wethouder van Loon
financieel belang	€ 497.076 (begroting 2019). Gemeentelijk aandeel bedraagt 8,7% van de begroting.
vermogen	Er is geen vermogen.
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt een positief saldo van € 81.307.
risico's	Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de MGR. Ten behoeve van de MGR is de 'open einde' systematiek van toepassing waarbij bij een tekort de deelnemende gemeenten bij moeten betalen en bij een overschot geld terug krijgen. Het risico hiervoor ligt dus bij de deelnemende gemeenten.
ontwikkelingen	Het voornemen is per 1 januari 2019 de MGR uit te breiden met de module werkgeverschap sociale werkvoorziening Midden Gelderland.

naam	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Arnhem (Eusebiusbuitensingel 53, 6828 HZ Arnhem)
website	www.odra.nl
doelstelling en openbaar belang	uitvoeringsorganisatie voor de uitvoering van zogenaamde VTH-taken op het gebied van milieu en bouw. Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn de kerntaken.
relatie met beleidsprogramma	Programma 7 (Volksgezondheid), programma 8 (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en stedelijke vernieuwing)
deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar en provincie Gelderland
bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de ODRA wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door wethouder Koers.
financieel belang	€ 609.000 (begroting 2019). Gemeentelijk aandeel bedraagt 4% van de begroting.
vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2017: € 740.000 Vreemd vermogen per 31-12-2017: € 900.000
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt een negatief saldo van € 83.385.
risico's	De Algemene Reserve bedraagt in 2019 naar verwachting circa € 430.000. Samen met de bestemmingsreserves is het weerstandsvermogen voldoende voor de geïnventariseerde risico's.
ontwikkelingen	Voor de begroting 2019 hanteert de ODRA een andere werkwijze door meer trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep / productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Dit model sluit aan bij de gewenste vorm van outputsturing en mogelijk outputfinanciering. Als gevolg van de groei van de economie komen meer meldingen en meer vergunningaanvragen bij ODRA binnen. Dit heeft gevolgen voor de inzet van capaciteit bij ODRA.

naam	Reinigingsdienst de Liemers (RDL)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Zevenaar (Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar)
website	--
doelstelling en openbaar belang	De RDL voert voor de deelnemende gemeenten taken uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling.
relatie met beleidsprogramma	Programma 7 (Volksgezondheid en duurzaamheid)
deelnemende partijen	Gemeenten Montferland en Zevenaar
bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de RDL de Liemers wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door 3 raadsleden (de heren Jansen, Albers en Kagei) en wethouder Koers. Wethouder Koers maakt daarnaast ook deel uit van het dagelijks bestuur.
financieel belang	€1.942.203 (begroting 2019). Gemeentelijk aandeel bedraagt 55 % van de begroting.
vermogen	Er is geen vermogen.
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt €38.000 negatief.
risico's	Er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de RDL. Voor de taken van de RDL is de 'open einde' systematiek van toepassing waarbij bij een tekort de deelnemende gemeenten bij moeten betalen en bij een overschot geld terug krijgen. Het risico hiervoor ligt dus bij de deelnemende gemeenten.
ontwikkelingen	Als gevolg van de gemeentelijke herindeling moet de afvalinzameling in de nieuwe gemeente Zevenaar nog worden geharmoniseerd.

naam	Samenwerking de Liemers (SDL)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Duiven (Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar)
website	--
doelstelling en openbaar belang	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied ICT, inkoop en werk en inkomen.
relatie met beleidsprogramma	Programma 10 (Bestuur en ondersteuning), programma 6 (Sociaal Domein)
deelnemende partijen	Gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar
bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger van elk van die colleges, bij voorkeur de burgemeester. Namens de gemeente Zevenaar maakt burgemeester Schadd deel uit van het dagelijks bestuur, zij vervult ook de rol van voorzitter.
financieel belang	€4.942.681 (begroting 2019). Gemeentelijk aandeel bedraagt 52,1 % van de begroting.
vermogen	SDL de Liemers heeft geen eigen vermogen, voorzieningen of reserves.
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt € 550.560 positief.
risico's	De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de 3 deelnemende gemeenten gedragen. Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.
ontwikkelingen	Zowel bij de RSD als de RID zijn uitbreidingen in de personeelsformatie doorgevoerd vanwege informatieveiligheid, hetgeen de afgelopen jaren in hoog tempo omvangrijker is geworden. Bij de RSD heeft in juli 2018 besluitvorming plaatsgevonden over de businesscase, de omvorming van de RSD tot de netwerkorganisatie voor Werk en Participatie binnen de Liemers. Ontwikkelingen bij Werk en Inkomen zijn de veranderende arbeidsmarkt, krimp op de beschikbare financiële middelen en de ontwikkeling van de sociale teams binnen de Liemers.

naam	Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Zevenaar (Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar)
website	www.liemersverleden.nl/sald
doelstelling en openbaar belang	Het streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten en het bevorderen van publicaties over de streek.
relatie met beleidsprogramma	Programma o (Bestuur en ondersteuning)
deelnemende partijen	De gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar.
bestuurlijk belang	Het Streekarchivariaat heeft een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur. De gemeente Duiven levert een leden van het Algemeen Bestuur in de persoon van burgemeester Schadd. De gemeentesecretaris van Zevenaar treedt op als secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur en heeft daarin een adviserende stem.
financieel belang	De financiële bijdrage voor 2019 bedraagt € 125.929 en bedraagt daarmee 48% van de begroting. Deze bijdrage wordt bepaald op basis van het inwonersaantal en het aantal werkuren.
vermogen	Geen vermogen
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt € 5503 negatief.
risico's	Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt op gering geschat.
ontwikkelingen	Verhuizing van het streekarchivariaat naar Hal 12 en het opzetten van een kenniscentrum in samenwerking met Liemers museum. Er wordt gewerkt aan het vernieuwen van de huidige gemeenschappelijke regeling

naam	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
vestigingsplaats	Arnhem (hoofdvestiging: Eusebiusbuitensingel 43, 6828 HZ Arnhem)
website	www.vggm.nl
doelstelling en openbaar belang	hulpverleningsorganisatie voor brandweer en volksgezondheid (ambulancezorg en Gemeentelijke GezondheidsDienst) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden
relatie met beleidsprogramma	Programma 1 (Veiligheid), programma 7 (Volksgezondheid en duurzaamheid)
deelnemende partijen	gemeenten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar
bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de VGGM (het regionale College), wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door burgemeester Schadd. In de bestuurscommissie Veiligheid en Gezondheid heeft daarnaast wethouder van Loon zitting.
financieel belang	€ 3.657.000 (begroting 2019)
vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2017: 8.239.483
financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt € 2.788.956 positief.
risico's	Het eigen weerstandsvermogen van de VGGM is € 1.453.000 en wordt voldoende geacht om de risico's af te dekken.
ontwikkelingen	De begroting 2019 van de VGGM is relatief beleidsarm, omdat er nog onvoldoende zicht is op het beleid van het Rijk en nieuwe beleidsinitiatieven van de gemeenten op basis van de college-akkoorden voor 2018-2022. In het najaar van 2019 komt de VGGM met een nieuw meerjarig perspectief, dat tot een wijziging van de begroting 2019 kan leiden.
opmerkingen	Onder de VGGM is een zelfstandige stichting ondergebracht: Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden . De stichting is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling voor de regio Gelderland Midden

naam	Alliander
rechtsvorm	Naamloze vennootschap
vestigingsplaats	Arnhem (Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem)
website	www.alliander.nl
doelstelling en openbaar belang	Het voorzien in de behoefte aan energie door het transporteren en distribueren van energie.
relatie met beleidsprogramma	Programma 0 (Bestuur en ondersteuning), programma 7 (Volksgezondheid en duurzaamheid)
deelnemende partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Alliander wordt uitgeoefend door de wethouder van Dellen.
financieel belang	De gemeente heeft met 616.132 aandelen 0,45 % van het aantal aandelen van Alliander. De aandelen vertegenwoordigen een nominale waarde € 5 per stuk, in totaal ruim 3 miljoen.
vermogen	€ 3,9 miljard
financieel resultaat	De dividenduitkering voor Zevenaar bedroeg over 2017 € 412.000.
risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
ontwikkelingen	Zevenaar heeft zich aangesloten bij het Nuval platform. Het gaat hierbij om een platform dat de belangen van de aangesloten gemeenten uit Flevoland en Gelderland behartigt voor wat betreft het aandeelhouderschap in Nuon/ Alliander en Vitens. De gemeenten die zich verenigd hebben in het Nuval-platform hebben afgesproken in een aantal onderwerpen met één stem op te treden tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van Alliander en Vitens. Een vertegenwoordiger van het platform neemt ook deel aan het Grootaandeelhoudersoverleg van Alliander.

naam	Ataro
rechtsvorm	Besloten vennootschap
vestigingsplaats	Zevenaar (Lentemorgen 13, 6903 CT Zevenaar)
website	www.atarobv.nl
doelstelling en openbaar belang	Ataro heeft als doel het beheren en exploiteren (verhuren daaronder mede verstaan) van maatschappelijk vastgoed (sportaccommodaties daaronder mede verstaan)
relatie met beleidsprogramma	Programma 5 (Sport, cultuur, recreatie)
Deelnemende partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro wordt uitgeoefend door de wethouder van Dellen.
financieel belang	De gemeente heeft met 12 aandelen alle aandelen in het bezit. De aandelen vertegenwoordigen een nominale waarde € 1 per stuk, in totaal € 12.
vermogen	€ 320.000
Financieel resultaat	Het resultaat over 2017 bedraagt € 82.016 positief. Er wordt geen dividend uitgekeerd.
risico's	De gemeente blijft als enig aandeelhouder bij tegenvallende exploitatieresultaten uiteindelijk financieel verantwoordelijk.
ontwikkelingen	

naam	BNG
rechtsvorm	Naamloze vennootschap
vestigingsplaats	Den Haag (Koninginnegracht 2,2514 AA Den Haag)
website	www.bng.nl
doelstelling en openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank ondersteunt overheidsbeleid en draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
relatie met beleidsprogramma	Programma o (Bestuur en ondersteuning)
deelnemende partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De rol van gemeentelijk aandeelhouder in BNG wordt uitgeoefend door de wethouder van Dellen.
financieel belang	De gemeente heeft met 12.934 aandelen 0,02 % van het aantal aandelen van BNG. De aandelen vertegenwoordigen een nominale waarde € 2,50 per stuk, in totaal € 32.000.
vermogen	€ 4,2 miljard
financieel resultaat	De dividenduitkering voor Zevenaar bedroeg over 2017 € 2,53 per aandeel, in totaal € 32.700.
risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
ontwikkelingen	BNG Bank heeft in 2017 haar missie – het verstrekken van financiering aan overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang tegen gunstige voorwaarden – waargemaakt. In totaal is in 2017 EUR 9,5 miljard aan langlopende leningen verstrekt, waarvan het overgrote deel aan gemeenten, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen.

naam	Leisurelands
rechtsvorm	Besloten vennootschap
vestigingsplaats	Arnhem (Kermisland 110, 6825 JC Arnhem)
website	www.leisurelands.nl
doelstelling en openbaar belang	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
relatie met beleidsprogramma	Programma 3 (Economie)
deelnemende partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen, Zevenaar en RAL B.V.
bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Leisurelands wordt uitgeoefend door de wethouder Elfrink.
financieel belang	De gemeente heeft met 6472 aandelen 3,29 % van het aantal aandelen van Leisurelands.
vermogen	
financieel resultaat	
risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille.
ontwikkelingen	In 2016 zijn de aandeelhouders een aandeelhoudersovereenkomst aangegaan welke loopt tot en met 31 december 2020. In die overeenkomst is bepaald dat de aandelen slechts beperkt overdraagbaar zijn, dat er geen dividend wordt uitgekeerd én wat er bedoeld wordt met laagdrempelige en openbare recreatiegebieden.

naam	Vitens
rechtsvorm	Naamloze vennootschap
vestigingsplaats	Zwolle (Postbus 1205,8001 BE Zwolle)
website	www.vitens.nl
doelstelling en openbaar belang	Waarborgen van de kwaliteit van drinkwater en grondwater
relatie met beleidsprogramma	Programma 0 (Bestuur en ondersteuning), programma 7 (Volksgezondheid en duurzaamheid)
deelnemende partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Vitens wordt uitgeoefend door de wethouder van Dellen.
financieel belang	De gemeente heeft met 34.717 aandelen 0,60 % van het aantal aandelen van Vitens. De aandelen vertegenwoordigen een nominale waarde € 1 per stuk, in totaal € 34.000.
vermogen	€ 0,5 miljard eigen vermogen
financieel resultaat	De dividenduitkering voor Zevenaar bedroeg over 2017 € 114.500.
risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
ontwikkelingen	Zevenaar heeft zich aangesloten bij het Nuval platform. Het gaat hierbij om een platform dat de belangen van de aangesloten gemeenten uit Flevoland en Gelderland behartigt voor wat betreft het aandeelhouderschap in Nuon/ Alliander en Vitens. De gemeenten die zich verenigd hebben in het Nuval-platform hebben afgesproken in een aantal onderwerpen met één stem op te treden tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van Alliander en Vitens.

Posities, taken en verantwoordelijkheden ambtelijke organisatie

Proces en verantwoordelijkheden moeten worden ingeregeld. Basisprincipes zijn opgenomen in de Nota Verbonden Partijen. Na vaststelling van de nota proces- en planning zullen afspraken verder uit worden gewerkt in een intern procesdocument. Ook te communiceren naar de Verbonden Partijen.

1 Beleidsadviseurs (diverse afdelingen): gemeentelijk accounthouder voor de Verbonden Partij

De gemeente gaat (meestal in de vorm van Gemeenschappelijke Regelingen) relaties met Verbonden Partijen aan om hen taken en beleid te laten uitvoeren die feitelijk tot het gemeentelijk domein behoren. Gemeentelijk beleid is de legitimatie voor de overeenkomsten met deze organisaties. Daarom is het geëigend dat de gemeentelijke beleidsadviseurs de positie van accounthouder vervullen, en van daaruit ook eindverantwoordelijk zijn voor alle aspecten van het terrein (financieel, inhoudelijk en procedureel) en hiervoor ook als centraal gemeentelijk aanspreekpunt voor de Verbonden Partij functioneren. De beleidsadviseurs zijn vanuit hun functie ook financieel budgethouder voor de verschillende taakvelden. De beleidsadviseurs worden vanuit de organisatie ondersteund en ontzorgd vanuit de teams van afdeling Financiën en Bedrijfsvoering (financieel, juridisch adviseur en soms P&O- en communicatie adviseur).

Positie:

- a. voor de Verbonden Partijen het centraal gemeentelijk ambtelijk aanspreekpunt op alle aspecten (inhoudelijk, financieel, procedureel)
- b. gemeentelijk-intern: regievoerder en eindverantwoordelijk voor alle aspecten van de Verbonden Partij (inhoudelijk, financieel, procedureel)

Taken/werkzaamheden:

- a. Vanuit de regiefunctie integraal advies geven aan de gemeentelijke bestuurlijke vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur van de VP over ontwikkelingen en agendapunten die in de AB-vergaderingen worden besproken (aan de hand van vergaderstukken). In overleg met de financieel adviseur ook de portefeuillehouder Financiën informeren.
- b. Ontwikkeling, aansturing, monitoring en evaluatie van gemeentelijk beleid (inclusief bestuurlijke besluitvorming) op het terrein waarop de Verbonden Partij werkzaam is en in opdracht van de gemeente activiteiten uitvoert.
- c. Contacten met de Verbonden Partij over de uitvoering van het beleid in de praktijk
- d. Integrale beoordeling van kadernota's, begrotingen, managementrapportages en jaarrekeningen van de Verbonden Partij, t.b.v. informeren van de raad en college. Zo nodig advies hierover vragen van de financieel adviseur.
- e. Werkzaamheden op verzoek van Procescoördinator Verbonden Partijen:
 - i. aanleveren input voor paragraaf Verbonden Partijen in begroting en jaarrekening
 - ii. verzoeken aan Verbonden Partijen voor tijdige indiening stukken

iii. inplannen tijdige advisering AB-bestuurders ter voorbereiding van bestuursvergaderingen

2 Financieel adviseurs (afdeling Financiën):

Positie:

Adviserend en ondersteunend op financieel en begrotingstechnisch gebied op verzoek van de beleidsadviseurs / accounthouders

Taken/werkzaamheden:

- a. beoordelen van door de accounthouder aangeleverde begrotingsramingen, begrotingswijzigingen etc m.b.t. de Verbonden Partijen, waarna opname van de gegevens in de begroting, voorjaarsnota, najaarsnota, kadernota, jaarrekening etc.
- b. financiële advisering accounthouder t.a.v. bestuurlijke besluiten op het beleidsgebied van de Verbonden Partijen
- c. ondersteuning accounthouder in analyse van door Verbonden Partijen ingediende financiële stukken
- d. maken van financiële overzichten voor de paragraaf Verbonden Partijen in de gemeentelijke begroting en rekening, en deze aanleveren aan de Procescoördinator Verbonden Partijen

3 Juridische adviseurs (afdeling Bedrijfsvoering):

Positie:

Ondersteunend en adviserend op juridisch gebied op verzoek van de beleidsadviseurs / accounthouders

Taken/werkzaamheden:

- a. juridische advisering op dienstverleningsovereenkomsten, regelingen, bestuurlijke besluitvorming etc

4 Procescoördinator Verbonden Partijen (Strategie en bestuursondersteuning)

Positie: Regisserend op het gehele proces, ondersteunend op kwaliteit en consistentie.

Taken/werkzaamheden:

- procescoördinatie begroting en jaarstukken Verbonden Partijen t.b.v. college en raad (tijdige toezending, stroomlijning toezending i.r.t. simultane agendering raadsproces, interne stukkenstroom)
- vroegtijdige financiële voorstellen t.b.v. kadernota gemeente
- kadernota's VP-en (nieuwe Wgr-verplichting)
- meerjarenbegrotingen
- jaarrekeningen
- procescoördinatie Managementrapportages Verbonden Partijen t.b.v. P&C-cyclus gemeente (+ IC-taak analyses t.b.v. sturing en regie op prestaties VP; ondersteunend aan regie accounthouder)
- procescoördinatie vergaderstukken DB/AB vergaderingen Verbonden Partijen (accounthouders eindverantwoordelijk en regie, maar coördinator in overleg met accounthouders: juiste toezending, stukkenstroom t.b.v. advisering accounthouder aan portefeuillehouder, vergaderplanning en tijdig voorbereiden/reageren)
- coördinatie, samenstelling en eindredactie paragraaf Verbonden Partijen in gemeentebegroting en gemeenterekening. (coördinator doet de samenstelling; financiële input te leveren door fin. adviseurs, inhoudelijke input m.b.t. ontwikkelingen te leveren door accounthouders van afd. Beleid)
- algemeen voorkomende proces ondersteunende en regulerende werkzaamheden (in afstemming met accounthouders Beleid, adviseurs Bedrijfsvoering en Griffie)

- centrale coördinatie van alle plannings en processen (o.a. stukkenstroom en besluitvormingsprocessen), Geen directe contacten met VP, maar wel centrale ambtelijk contactpersoon / aanspreekpunt voor de griffie en voor accounthouders
- Analyses t.b.v. sturing en regie op prestaties VP t.b.v. accounthouder (relateert aan IC / K&C)
- Organiseren in-company company cursus/training voor beleidsadviseurs en de medewerker AO/IC over hoe om te gaan met de sturing en control van verbonden partijen.